

Školní vzdělávací program školní družiny

Základní škola Tábor, Zborovská 2696, Tábor 390 03

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

**Školní vzdělávací program školní družiny
při ZŠ Tábor, Zborovská 2696, Tábor**

Název školy: Základní škola Tábor, Zborovská 2696,
Tábor 390 03

IČ: 00582859

Ředitel školy: Mgr. Petr Vašíček

Telefon: 774 747 693, 604 456 023

Platnost od: 1. 9. 2013

Obsah:

- Charakteristika zařízení, materiální a ekonomické podmínky
- Podmínky přijímání a ukončování vzdělávání
- Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- Personální podmínky
- Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví
- Cíle zájmového vzdělávání
- Formy zájmového vzdělávání
- Klíčové kompetence
- Obsah a časový plán vzdělávání – tematické celky

Charakteristika zařízení, materiální a ekonomické podmínky

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku, relaxace a rekreace žáků a také dohledu nad žáky.

Školní družina má osm oddělení a je součástí Základní školy. Využívá pro svou činnost 8 místností – herny ŠD, tělocvičny, počítačovou učebnu, kuchyňku, školní hřiště a školní dvorek, keramickou dílnu. Každé oddělení má svoji samostatnou hernu, které jsou v dostatečném množství vybaveny hračkami a audiotechnikou. Zbývá dovybavit tyto místnosti vhodným nábytkem.

Činnost v jednotlivých odděleních vychází z požadavků pedagogiky volného času (nabídka alternativních aktivit založených na dobrovolnosti, zajímavosti, pestrosti, vhodného výběru pomůcek a her). Činnosti a aktivity žáků ve školní družině se uskutečňují v oblasti sportovní, estetické, pracovní, rekreační a společenskovední výchovy. Obsahová náplň těchto oblastí navazuje na učivo vyučovacích předmětů a probíhá v souladu se školním vzdělávacím programem školy.

Školní družina nabízí žákům smysluplné využití volného času před začátkem vyučování i po jeho ukončení. Její činnost poskytuje relaxační, odpočinkové a pohybové aktivity, rozvíjí zájmy a nadání dětí, prohlubuje a rozšiřuje vědomosti žáků a podílí se také na přípravě na vyučování. Vede žáky k samostatnosti, pečlivosti, pěstování návyků sebeobsluhy, klade důraz na zásady společenského chování a vystupování v kolektivu.

Během školního roku se žáci aktivně zapojují do všech činností školní družiny. Vychovatelky se snaží vytvářet příjemné a podmětné prostředí, dbají na dodržování pravidel slušného chování, přátelských

vztahů mezi dětmi, vedou je k dodržování bezpečnosti a k šetrnému zacházení s hračkami i dalším vybavením třídy. Režim školní družiny navazuje na vyučování i časovou organizaci zájmových činností.

Podmínky přijímání a ukončování vzdělávání

O zařazení žáků do školní družiny rozhoduje ředitel školy.

ŠD je určena žákům 1. stupně, přičemž přednostně se zařazují: žáci z nižších tříd, žáci navštěvující ŠD v plném rozsahu (tzn. minimálně 3 dny v týdnu odpolední družina), žáci zaměstnaných rodičů a dojíždějící.

Ředitel stanoví ve vnitřním řádu pro jednotlivé formy zájmového vzdělávání podle § 2 vyhlášky č. 74/2005 S., o zájmovém vzdělávání způsob evidence žáků v ŠD takto:

Přihlašování a odhlašování žáků ze ŠD je prováděno na základě písemných žádostí (vyplnění přihlášky či zápisního lístku) rodičů žáka.

Úplata za ŠD se platí v měsíčních splátkách, vždy nejpozději do 20. dne v měsíci. Výše úplaty je stanovena předem na celý školní rok a činí 150,- Kč na měsíc. Škola přijímá platby v hotovosti jen zcela výjimečně, rodiče platí bezhotovostním způsobem – převodem nebo složenkami.

Úplata může být snížena nebo prominuta. Bližší podmínky pro snížení nebo prominutí úplaty jsou stanoveny zvláštní směrnicí školy.

Žáci jsou do ŠD přijímáni vždy na jeden školní rok. Žáka je možné ze školní družiny kdykoliv během školního roku odhlásit a to vždy na základě písemné žádosti rodičů (vyplnění protokolu o ukončení docházky do ŠD). Ředitel školy může žáka ze ŠD vyloučit při opakovaném nedodržování vnitřního řádu ŠD.

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

S žáky se speciálními vzdělávacími potřebami budeme adekvátně pracovat, minimalizovat jejich handicap, připravovat pro ně podmínky k rozvoji vzhledem k jejich možnostem, vzhledem k nim upravovat provoz.

Při výběru činností ve školní družině, při motivování a hodnocení žáků budeme brát ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby.

Nastoupí-li takový žák do školní družiny, budeme spolupracovat s rodiči (osobní schůzka i písemné vyjádření k handicapu dítěte), s třídním učitelem a s výchovnou poradkyní.

Odchytky od standardní náplně školní družiny vyžadují práci i s mimořádně nadanými žáky. Pro rozvoj talentovaných jedinců budeme na naší škole nabízet další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmu – např. formou zájmových kroužků.

Personální podmínky

Zájmové vzdělávání je řízeno kvalifikovanými odborníky, všechny vychovatelky mají pedagogické vzdělání. Vzájemně se doplňují ve svých specializacích: základy práce s počítačem, komunikace pomocí internetu, tělovýchovná činnost, výtvarná a hudební činnost, práce s keramickou hlinou. Dále si prohlubují vzdělání v akreditovaných kurzech (MŠMT) nebo samostudiem.

Podmínky bezpečnosti a zdraví

Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZP jako ve školním řádu, pokud ŠD pro svoji činnost využívá odborné učebny (např. tělocvična, cvičná kuchyňka, dílna,...), řídí se příslušnými řády pro tyto učebny. Žáci přihlášení do ŠD jsou poučeni o BOZP a záznam o poučení je uveden v třídních knihách jednotlivých oddělení.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD

- Zdravé prostředí užívaných prostor ŠD podle platných norem
- Vhodný stravovací a pitný režim
- Ochrana žáků před úrazem
- Dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře
- Vhodná struktura režimu s dostatkem relaxace a aktivního pohybu

Psychosociální podmínky

- Respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům
- Vytváření pohody prostředí
- Věková přiměřenost a motivující hodnocení, dostatečná zpětná vazba
- Ochrana dětí před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy

Cíle zájmového vzdělávání

Konkrétní cíle:

- Rozvíjíme dětskou osobnost
- Rozvíjíme zdravou sebedůvěru
- Utváříme podmínky ke spolužití s ostatními
- Vedeme žáky k efektivní komunikaci, k spolupráci, toleranci a odpovědnosti
- Aktivně rozvíjíme kladný vztah k životnímu prostředí

Formy zájmového vzdělávání

Příležitostná činnost

Přesahují rámec jednoho oddělení a nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Např. výlety, exkurze, karneval, Den dětí, zahradní slavnost, vánoční besídky, drakiáda.

Pravidelná činnost

Je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového vzdělávání:

- Výtvarná a pracovní činnost
- Dramatická a hudební výchova
- Sportovní aktivity
- Odpočinkové činnosti
- Rekreační činnosti
- Příprava na vyučování

Nabídka spontánních činností

- Průběžná
- Klidová část (ranní a koncová ŠD, polední klid)
- Individuální hry

Průběžná činnost

- Seznámení s činností a řádem ŠD
- Chování dětí v družině, v jídelně
- Připomínání pravidel silničního provozu
- Poučení o dodržení bezpečnosti při činnostech

Osvětová činnost

Shromažďuje informace o prevenci sociálně patologických jevů.

Individuální činnosti s žáky (talentovanými)

- individuální činnost s dětmi s různým handicapem, s dětmi talentovanými

Odpočinková činnost

Klidová činnost – aktivní odpočinek – rekreační, hudební, výtvarné, tělovýchovné chvílky

Příprava na vyučování

- Tematické vycházky
- Didaktické hry
- Činnosti, které upevňují a rozšiřují získané poznatky
- Vypracování domácích úkolů

Školní družina realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností; umožňuje žákům přípravu na vyučování.

- **Odpočinkové činnosti** - mají odstranit únavu, zařazují se nejčastěji po obědě, popř. ráno pro žáky, kteří brzy vstávají a dále dle potřeby kdykoliv během dne. Jde o klidové hry a klidné zájmové činnosti, poslechové činnosti apod.
- **Rekreační činnosti** - slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.
- **Zájmové činnosti** - rozvíjejí osobnost žáka, umožňují žákům seberealizaci i kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu. Činnost může být organizována pro vybrané žáky z různých oddělení v zájmové činnosti, kterou vede vychovatelka ŠD či jiný pedagog.

- ***Příprava na vyučování*** - zahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností, není to však povinná činnost ŠD. Může jít o vypracovávání domácích úkolů (pouze se souhlasem rodičů, nikoliv před 15. hodinou, vychovatelka žákům úkoly neopravuje), nebo zábavné procvičování učiva formou didaktických her (včetně řešení problémů), ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách, exkurzích a dalších činnostech; získávání dalších doplňujících poznatků při průběžné činnosti ŠD (např. vycházky, poslechové činnosti, práce s knihou a časopisy).

Klíčové kompetence

Je to dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, schopností, dovedností a postojů, které žáci získávají v průběhu několikaleté docházky do ŠD. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

1. Kompetence k učení

Má pozitivní vztah k učení – klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislosti, uplatňuje je v praktických situacích, umí kriticky zhodnotit své výkony, práci dokončí.

2. Kompetence k řešení problému

Všímá si dění okolo, snaží se řešit situace – užívá logické, matematické a empirické postupy. Uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí, hodnotí výsledky svých činů.

3. Kompetence komunikativní

Komunikuje bez ostychu s vrstevníky i s dospělými, vyjadřuje se kultivovaně a souvisle v ústním i písemném projevu. Umí vyjádřit vlastní názor, nezapomíná též naslouchat druhým.

4. Kompetence sociální a personální

Projevuje ohleduplnost a citlivost, rozpozná nevhodné chování – nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, je tolerantní, samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky.

5. Kompetence činnostní a občanské

Učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit. Chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí, má vytvořen pozitivní vztah k manuálním činnostem. Má kladný vztah k uměleckým dílům a podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

6. Kompetence k trávení volného času

Rozvíjí své zájmy a záliby, umí vhodně relaxovat, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času, umí říci „ne“ na nevhodné aktivity, zvyšuje zdravé sebevědomí, vede k seberealizaci.

Obsah vzdělávání – tematické celky

Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme

- Poznáváme nejbližší okolí (budova školy – družina, jídelna, tělocvična...)
- Poznáváme okolí školy – důležité budovy
- Orientujeme se v prostoru a čase
- Besedujeme o našem městě – historie

(kompetence činnostní a občanské)

2. Lidé kolem nás

- Poznáváme člověka a jeho roli ve společnosti (rodina)
- Základy společenského chování
- Komunikace slovní i mimoslovní
- Dodržování pravidel stolování
- Tolerance, empatie, vzájemná úcta
- Předcházení šikaně

(kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální)

3. Lidé a čas

- Budování a dodržování správného režimu a vytváření si pravidelných návyků
- Lidská společnost a čas
- Umět využít správně a účelně svůj volný čas

(kompetence k trávení volného času)

4. Rozmanitosti přírody

- Rozumové poznávání přírodních zákonitostí
- Příroda kolem nás
- Neživá příroda
- Ekologie – ochrana přírody

(kompetence k učení)

5. Člověk a jeho zdraví

- Poznávání sebe sama
- Zdravotní prevence, osobní hygiena
- Dodržování bezpečnosti – poučení o úrazech- prevence patologických jevů
- Pohybové hry, relaxační cvičení

(kompetence komunikativní a interpersonální, občanské)

6. Člověk a svět práce

- Schopnost prakticky zvládnout manuální činnosti a dovednosti (kompetence k učení, k řešení problémů, k trávení volného času)

Jazyk a jazyková komunikace

- Podpora zájmu o literaturu
- Schopnost dorozumět se s ostatními

(kompetence komunikativní)

Informační a komunikační technologie

Matematika a počítačová gramotnost

- Porozumění základním matematickým úkolům
- Schopnost porozumět, třídít a zpracovat informace
- Základy práce s počítačem

(kompetence k učení, k řešení problému, sociální a interpersonální)

Umění a kultura

1. Výtvarná výchova

- Vytvářet a zafixovat u žáků kulturu chování
- Osvojení estetiky – krásna, vnímání světa a okolí tvořivě
- Umění se vyjádřit neverbálně pomocí tvaru, barvy
- Návštěva výstavy
- Použití různých výtvarných technik

(kompetence občanská, k trávení volného času)

2. Dramatická výchova

- Umění vyjádřit se jazykem, pomocí gest a mimiky
- Dramatizace různých situací, nácvik pásma

(kompetence komunikativní)

Obsah a časový plán vzdělávání školní družiny

PODZIM

Září

- seznamování se s pravidly ŠD a organizací života ve škole (vnitřní řád ŠD)
- poučení o chování a bezpečnosti při aktivitách ve školní družině
- základy osobní hygieny, péče o zdraví svého i ostatních
- pravidla chování, upevňování zásad společenského chování
- sportovní odpoledne
- vycházky do přírody – estetické cítění barev, ochrana životního prostředí – správné chování v přírodě
- výtvarná činnost – výzdoba ŠD, zážitky z prázdnin

Říjen

- vycházky do okolí – život zvířat v různých ročních obdobích, hry v přírodě
- orientace v čase – hodiny, změny času, změny ročních období – znaky
- výtvarné techniky – kresba a malba s podzimní tematikou
- podzimní práce na zahradě – školní dvorek
- sběr žaludů a kaštanů
- poslech audio pohádek – vyprávění
- společenské hry

Listopad

- lidové pranostiky – sv. Martin, Kateřina, Ondřej
- básně o podzimu
- výtvarné činnosti – výroba draka (různé techniky), modelování
- pohybové hry s hudbou, zpíváme si pro radost, hry na hřišti, dvorku
- příprava na vánoční jarmark
- sběr a následná práce s přírodním materiálem
- zapouštění do vlhkého podkladu, otisky listů

ZIMA

Prosinec

- příprava na Vánoce – vyprávění, pranostiky, zvyky
- poslech, zpěv – vánoční koledy
- vánoční jarmark – akce celé školy
- příprava a realizace projektu – Vánoční dílny
- návštěva vánoční výstavy v infocentru
- pravidelné vycházky, zimní radovánky
- výtvarné činnosti – práce s papírem (skládání, vystřihávání, lepení) – vánoční přání
- relaxační chvíle

Leden

- vyprávění – Vánoce, dárky
- Tři králové – tradice, pranostika
- výtvarné činnosti – kresba a malba na náměty zimního období
- sezónní hry a sporty (sáňkování, bobování)
- les v zimě – zvířata, počasí, příroda
- relaxační poslech pohádky se zimní tematikou
- stolní hry, stavebnice
- příprava na karneval – výroba masek

Únor

- masopustní období – tradice, zvyky
- karneval – soutěže, hry
- písničky pro radost
- výtvarné činnosti – papírové a textilní koláže
- pomáháme slabším – kamarádké chování, připomenutí pravidel
- vycházky – rozvoj pohybových dovedností
- sv. Valentýn – připomenutí, vztahy mezi lidmi

JARO

Březen

- rekreační vycházky do přírody – pohyb venku – příroda se probouzí – jarní květiny, známky jara, proměny přírody
- návštěva knihovny
- kniha – „můj kamarád“, správné zacházení s knihou, ilustrátoři dětských knih
- čtení pohádek
- dárky pro budoucí prvňáčky
- výtvarná činnost – jarní tematika

Duben

- zaměření se na bezpečnost v dopravě (jízda na kole, dopravní značky)
- vycházky zaměřené na orientaci v přírodě – jarní práce na zahradě
- významný den – Den Země úklid školního dvorku a zahrady
- Velikonoce – zvyky, tradice, výzdoba ŠD
- výtvarné činnosti – malba a kresba na jarní tematiku (velikonoční kraslice, vosková batika)
- hry venku a v tělocvičně s využitím sportovního náčiní
- návštěva Velikonoční výstavy – infocentrum města Tábora

Květen

- Svátek matek – vztahy v rodině, posilování citových vazeb
- výtvarná činnost – výroba přáníčka pro maminku
- vycházky do okolí školy – stromy, květiny na zahradě
- hry na hřišti, dvorku – míčové hry, hry s různým sportovním náčiním, týmové hry
- příprava a uspořádání zahradní slavnosti
- sběr přírodního materiálu a práce s ním

LÉTO

Červen

- turistické vycházky – léčivé byliny a jejich význam
- sezónní hry a sporty
- výtvarná činnost – malba na chodník, kresba a malba na letní tematiku
- významný den – Mezinárodní den dětí
- Bublínkový den
- úklid školní družiny
- bezpečnost a zdraví nejen v družině
- Zahradní slavnost – akce pro děti a rodiče – rozloučení se školním rokem